

کتاب چیست و چه کسانی در نشر آن دخیل هستند

نقد مقایسه‌ای پنج اثر در مورد کتاب

● محمد حسن زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس

کتاب صورت گرفته است که می‌تواند خوانندگان را در دستیابی به جمع‌بندی و چشم‌اندازی کلی از حوزه فنون چاپ و نشر یاری کند.

● دولانی، امیل، درباره کتاب، ترجمه امیر کرمانی، تهران: کویر، ۱۳۸۲، ۱۳۳ صفحه.

درباره کتاب، از یک مقدمه ۶ فصل به صورت زیر تشکیل شده است: فصل اول، برنامه جهانی توسعه کتاب

فصل دوم، جریان آزاد کتاب

فصل سوم، تشویق عادت مطالعه

فصل چهارم، کتابخانه‌ها، آرشوها و جمع‌آوری

فصل پنجم، یونسکوی ناشر

فصل ششم، سال بین‌المللی کتاب و پس از آن

از آنجایی که کتاب حاضر با مقدمه ناشر شروع می‌شود و در این مقدمه بیشتر به اهمیت کتاب و اسامی سایر آثار مربوط به مجموعه پنج جلدی حاضر اشاره می‌کند و مقدمه مترجم آورده شده است تا توضیحات اضافی در مورد روند کار ترجمه، اهداف، مسائل لازم به ذکر به اطلاع خوانندگان رسانده شود، اما مقدمه خود کتاب اطلاعات جامعی در این زمینه ارائه داده است، همان گونه که از مقدمه کتاب برمی‌آید این کتاب یکی از پنج جزوه‌ای است که یونسکو به صورت برنامه‌ریزی شده منتشر نموده است تا با وجود تنوع و تفاوت‌ها به دنبال قصد و هدفی مشترک و واحد که همانا پیشرفت و تعالی انسان و تقویت استعداد های بالقوه بیولوژیکی و اجتماعی اوست حرکت کنند. در این مقدمه بر نقش ویژه کتاب در میان سایر رسانه‌های ارتباطی تأکید شده و تعریف کتاب آورده شده است. هم‌چنین تأکید شده است

مقدمه

کتاب از روزگاران قدیم به عنوان یکی از رسانه‌های مهم انتقال علم و دانش بین افراد و نسل‌ها و تمدن‌های مختلف بوده است. کتاب یک محصول فرهنگی، علمی، اجتماعی، صنعتی و حاصل رنج گروهی جامعه، نویسنده، ناشر و توزیع‌کننده است که در نهایت با هدف اعتلای علمی، اطلاعاتی و افزایش آگاهی در اختیار خواننده قرار می‌گیرد. هم‌چنین یکی از مهم‌ترین ابزارهای مطالعه و تعالی است که می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در روشنگری و پیشرفت یک جامعه ایفا کند. با گذشت زمان و به وجود آمدن فناوری‌ها و ابزارهای نوین که به تصور برخی‌ها رقیب کتاب هستند، از ارزش و اعتبار کتاب کاسته نشده، بلکه به اعتبار و جایگاه آن افزوده شده است. افزایش حجم تولید و انتشار کتاب در کشور و جهان گواه این مدعاست. مرکز تحقیقات و مطالعات فرهنگی وابسته به معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در یک اقدام برنامه‌ریزی شده و تحسین برانگیز از چاپ و انتشار مجموعه‌ای در زمینه کتاب حمایت و پشتیبانی کرده است که عبارت است از:

۱. درباره کتاب

۲. تاریخ کتاب

۳. آیا کتاب مهم است؟

۴. کتابتان را منتشر کنید

۵. ویراستاران با نویسندگان سخن می‌گویند

نقد و بررسی این پنج کتاب می‌تواند خوانندگان و علاقه‌مندان را در جریان مطالب موجود قرار داده و زمینه‌ای برای تلاش و اقدامات بیشتر در این زمینه فراهم آورد. در این نوشته سعی شده است تا پنج کتاب مذکور مورد نقد و بررسی مقایسه‌ای قرار گیرد. در این راستا ابتدا اطلاعات کتابشناختی هر کدام از کتاب‌ها ارائه شده و سپس معرفی فصول صورت گرفته و نقد مطالب آورده شده است. در پایان پس از نقد و معرفی همه کتاب‌ها مقایسه و بررسی جداگانه‌ای پیرامون این پنج

این کتاب از لحاظ محتوایی کتابی است پربار که می‌تواند برای تبیین جایگاه کتاب در برنامه‌های علمی و فرهنگی سازمان‌های بین‌المللی از جمله یونسکو در زمینه ارتقای سطح آگاهی و دستیابی به توسعه و پیشرفت جوامع در حال رشد مفید واقع شود

اختصاص دارد. مؤلف ابتدا مسأله بی‌سوادی را پیش کشیده و آمارهای ارائه شده توسط یونسکو را در زمینه بی‌سوادی در کشورهای توسعه نیافته مورد بحث قرار داده است. راه‌حل‌های موجود برای حل مشکل بی‌سوادی و تولید متون مورد نیاز برای افرادی بی‌سوادی در این کتاب که حتی دارای الفبای نوشتاری نیستند، از جمله بحث‌هایی است که در ادامه این فصل مورد توجه قرار می‌گیرد. گرایش به سوی سوادی حرفه‌ای، تشویق عادت به مطالعه مباحثی هستند که در پایان این فصل آمده است.

فصل چهارم تحت عنوان کتابخانه‌ها، آرشیوها و جمع‌آوری، اقدامات یونسکو و فعالیت‌های انجام شده توسط این سازمان در عرصه اسناد و مدارک، اهتمام به تأسیس و گسترش کتابخانه‌ها در کشورهای در حال توسعه را مورد توجه قرار می‌دهد. تربیت کتاب‌دار یکی از اولویت‌های مورد نظر یونسکو برای کشورهای فقیر و تازه استقلال یافته بوده است که با همکاری کشورهای مختلف در مناطق مختلف جهان اجرا شده است و به دنبال آن کمیته‌های گوناگونی برای تقویت کتابخانه‌ها و گردآوری و اشاعه اسناد و مدارک تشکیل شده است. کتابشناسی‌های ملی و منطقه‌ای مورد توجه جدی قرار گرفته است که در ادامه این فصل بحث و بررسی می‌شود. رایانه‌ای کردن و مسائل موجود در این زمینه نیز تحلیل گردیده است.

یونسکو از زمان تأسیس و شکل‌گیری خود انتشارات مفیدی در حیطه کاری و وظایف خود داشته است. فصل پنجم کتاب فلسفه این کار، نحوه طبع و نشر یونسکو و نمونه‌هایی از انتشارات مهم یونسکو را معرفی کرده است. از آن جمله می‌توان به سالنامه آماری اشاره کرد که همه‌ساله توسط این سازمان بین‌المللی و جهانی منتشر می‌گردد. فصل پایانی کتاب به وقایع پس از سال بین‌المللی کتاب (۱۹۷۲) از جمله اقدامات پیشنهادی مصوبه مربوط به سال کتاب می‌پردازد و همگان را به حفظ و تداوم فعالیت‌های مربوط به کتاب در سطح ملی و بین‌المللی دعوت می‌نماید.

این کتاب از لحاظ محتوایی کتابی است پربار که می‌تواند برای تبیین جایگاه کتاب در برنامه‌های علمی و فرهنگی سازمان‌های بین‌المللی از جمله یونسکو در زمینه ارتقای سطح آگاهی و دستیابی به توسعه و پیشرفت جوامع در حال رشد مفید واقع شود. مدیران و دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی‌های فرهنگی می‌توانند، با الهام گرفتن از مطالب آن به کتاب و کتابخانه‌ها اهمیت بیشتری قائل شوند تا در

که کتاب حاضر بیشتر به خود کتاب می‌پردازد تا بحث کتابخوانی. علاوه بر این‌ها تمایل و تلاش‌های یونسکو در زمینه اعتلا و شناساندن جایگاه کتاب در دنیا مورد تأکید قرار گرفته است.

فصل اول کتاب ابتدا مسأله ناهماهنگی و عدم تعادل جدی بین ثروتمندان و فقرا را پیش کشیده است که برآینده کتاب و فراتر از آن جامعه مدنی تأثیر منفی خواهد گذاشت. ۷۰ درصد عقب ماندگی، بحثی است که در این کتاب حکایت از وضع نابسامان دستیابی به کتاب در میان بخش عمده‌ای از ساکنان کره زمین دارد. این بحث با ارائه ارقام و آمارهایی در مورد رشد جمعیت و تولید کتاب به نسبت جمعیت ادامه پیدا می‌کند و مسائل مربوط به کمک‌های بین‌المللی برای تأمین کتاب مورد نیاز کشورهای عقب مانده و توسعه نیافته و مشکلات گمرکی، فرهنگی و نظیر آن را به پیش می‌کشد. مؤلف کتاب با اقتباس از رونالد بارکر و رابرت اسکارپیت، اصطلاح گرسنگی کتاب در میان کشورهای در حال توسعه را مطرح کرده است.

مشکلات موجود در زمینه کتب درسی، کتاب‌های ویژه کودکان و کتاب برای مطالعه عمومی به عنوان مشکلات سه گانه کتاب در جوامع در حال توسعه به میان آورده شده است. در ادامه بحث مؤلف از نخستین گام‌های یونسکو در جهت فعالیت مشترک از جمله کتاب برای همه، انقلاب کتاب و نظیر آن بحث می‌کند. در ادامه تربیت نویسندگان تا تولید کاغذ و ایجاد زیربنای توزیع و برنامه‌ریزی به مثابه شرط لازم توسعه را مورد بحث قرار می‌دهد. نگاهی اجمالی به آژانس‌های بین‌المللی فعال در عرصه کتاب در مناطق مختلف جهان و فعالیت‌های آنها پایان بخش فصل اول می‌باشد.

از آنجایی که تشویق جریان آزاد کتاب در بین مردم و ملل از جمله فعالیت‌های عمده یونسکو می‌باشد، فصل دوم به این مهم اختصاص یافته است. در ابتدا مقدمه‌ای کوتاه بر فعالیت‌های یونسکو در این زمینه بیان شده، سپس موانع جریان آزاد و اقدامات بین‌المللی و توافقات حاصله در نشست‌های متعدد در این زمینه تبیین شده است. پیمان‌نامه‌هایی که در مورد حق مؤلف شکل گرفته است، مبحث بعدی این فصل را تشکیل می‌دهد. این فصل هر چند کوتاه بحث‌های مهم و حیاتی در زمینه جریان آزاد کتاب را به میان کشیده است.

پیش فرض هر نویسنده و یا ناشر این است که کتاب منتشر شده، خواننده و مخاطب داشته باشد. اما در این زمینه معمولاً مشکلات جدی وجود دارد. در بین مردم جوامع در حال توسعه تمایل به مطالعه بسیار کمتر به چشم می‌خورد. فصل سوم کتاب به همین بحث

این کتاب برای خواننده حکم آیینۀ عبرت و حس افتخار به علاقه نسل‌های انسانی به اعتلا و ارتقای علم و دانش را دارد. انسانی که حتی یک لحظه نیز از تلاش خود برای انتقال دانش دست برنداشت و در این زمینه به هیچ عنوان مقهور محدودیت‌های ملی، مذهبی، مرزهای طبیعی و سیاسی نشده و تعامل بین اقوام، مذاهب همیشه در راستای تعامل علمی و فرهنگی تداوم یافته است

در مقدمه ناشر بیشتر به تبیین اهمیت کتاب پرداخته و با اشاره به سانسور به عنوان مهم‌ترین عامل بی‌رغبتی مردم به خواندن و هم‌چنین فقدان نشر حرفه‌ای و حضور کم‌رنگ تخصص در این بخش اسامی مجموعه پنج جلدی حاضر را آورده است. بلافاصله بدون مقدمه مترجم که معمولاً در کتاب‌های ترجمه‌ای مفید به نظر می‌رسد، فصل اول شروع می‌شود که تاریخ کتاب از عهد عتیق را بررسی می‌نماید. از عمر تاریخی کتاب فراتر از پنج هزار سال می‌گذرد. اما فقط در مورد سه هزار سال اخیر آن اطلاعاتی به دست آمده است. مؤلف بحث در این زمینه را با طومارهای پاپیروس مصری آغاز می‌کند او در مورد چگونگی تهیه، مناطق یافت و موارد استفاده آن سخن می‌راند. در ادامه به بیان مزایا و معایب این نوع کاغذها می‌پردازد. در کنار توضیحات مذکور، تصاویری از الواح مصری و طومارهای پاپیروس را نیز آورده است که به فهم مطالب و ارائه مثال‌های عینی کمک می‌کند. نخستین کتاب‌های چینی، الواح خط میخی خاور نزدیک از جمله تاریخچه کتاب و کتابت است که مؤلف دنبال کرده است. هر قوم یا ملتی با توجه به وضعیت اقتصادی، سیاسی و طبیعی محل زندگی خود مواد گوناگونی را برای تهیه الواح و ابزارهای نوشتاری خود استفاده می‌کردند و می‌توان گفت که تاریخ مربوط به کتاب در عهد عتیق تاریخی پر از ابتکارات شیرین برای تلاش بی‌وقفه انسان برای انتقال دانش خود به نسل‌های بعدی و وقایع بسیار تلخ مربوط به کتاب‌سوزی‌ها و تخریب مجموعه‌های مکتوب است که نسل امروزی را از دستیابی به آثار گرانبه‌ایم آن روزگاران محروم کرده است. کتابخانه اسکندریه یکی از مثال‌های بارز این پستی و بلندی است که در اوج عظمت در عصر خود در آتش نادانی دشمنان علم و آگاهی نابود شد. کتابخانه پراگاموم یکی دیگر از دستاوردهای عهد عتیق است که نقش عمده‌ای در رشد دانش آن زمان داشته است که در این کتاب معرفی و بررسی شده است، روند تبدیل طومار به لوح و در نهایت اختراع کاغذ توسط چینی‌ها با استفاده از تصاویر جذاب توسط مؤلف به تصویر کشیده شده است. در کنار این مطالب مشاهده تصاویر دست‌نوشته‌های مربوط به ملل مختلف در عهد عتیق جذابیت خاصی دارد.

فصل دوم کتاب، قرون وسطی را مورد بررسی قرار می‌دهد. صومعه‌های قدیمی و کتابخانه‌های کلیساها نشان بارز این عصر تلقی می‌شوند، مؤلف با دقت کامل این نوع کتابخانه‌ها را به کنکاش کشیده است.

نتیجه آن شاهد شکوفایی علمی و فرهنگی کشور در سایه توجه به کتاب، مطالعه و کتابخانه‌ها باشیم. اما نکاتی چند در مورد این کتاب قابل ذکر است که می‌تواند در چاپ‌های بعدی مورد توجه مترجم و ناشر محترم قرار گیرد.

۱. کتاب فاقد مقدمه مترجم است. مترجم می‌تواند توضیحات بیشتری در زمینه نحوه کار، محتوا و ایده‌کلی نهفته در متن کتاب ارائه کند تا خوانندگان در ابتدای کتاب بتوانند از آن بهره‌مند شوند.
۲. کتاب فاقد نمایه می‌باشد. همچنان‌که بارها در نقد کتاب‌های مختلف از سوی نگارنده این سطور اشاره شده است. نمایه کتاب به مثابه دروازه اصلی ورود به محتوای داخل کتاب می‌باشد، ولی این مهم اغلب مورد غفلت ناشران محترم داخل کشور واقع می‌شود و با این غفلت قشر عمده‌ای از خوانندگان را از دستیابی و کسب اطلاع از مطالب محتوای کتاب محروم می‌کنند.
۳. از آنجایی که کتاب یک اثر ترجمه‌ای است، لزوم وجود یک واژه‌نامه در پایان کتاب بیش از پیش آشکار است که رعایت نشده است.
۴. سبک ترجمه و حروفچینی و استحکام ظاهری کتاب در سطح قابل قبولی قرار دارد که بدین ترتیب از دقت نظر ناشر محترم قدردانی می‌گردد.
۵. با اینکه این کتاب از یک اثر خارجی ترجمه شده است، اما صفحه عنوان به زبان اصلی آورده نشده است و حتی در فهرست نویسی پیش از انتشار که توسط کتابخانه ملی تهیه شده است، نیز تلاش در این زمینه صورت نگرفته است. بنابراین این امر بازایی اصل منبع در فهرست‌های خارجی را مشکل‌تر ساخته است.

• دال، اسونند. تاریخ کتاب، ترجمه سوسن نوری افشار، تهران: نشر کویر، ۱۳۸۲، ۲۳۶ صفحه.

تاریخ کتاب از یک مقدمه ناشر و سه فصل تشکیل شده است که فصول عبارت‌اند از:

- فصل اول: عهد عتیق
- فصل دوم: قرون وسطی
- فصل سوم: پایان قرون وسطی

سخنرانان این سمینار در مورد وضعیت و جایگاه کتاب در عصر کنونی به ارائه نظرات خود پرداخته و هر کدام از دیدگاه خود سعی در پاسخگویی به این پرسش داشته‌اند که آیا کتاب مهم است. ادینبورو کتاب را بخش بزرگی از تمدن محسوب کرد

یک صفحه از نخستین کتاب چاپی به اندازه چندین صفحه اطلاعات ارائه می‌دهد. رعایت این اصل از سوی نگارنده و چاپ مناسب تصاویر را از سوی ناشر محترم و دقت در صفحه‌آرایی قابل تقدیر و تحسین می‌باشد. این کتاب برای خواننده حکم آیینة عبرت و حس افتخار به علاقه نسل‌های انسانی به اعتلا و ارتقای علم و دانش را دارد. انسانی که حتی یک لحظه نیز از تلاش خود برای انتقال دانش دست برنداشت و در این زمینه به هیچ عنوان مقهور محدودیت‌های ملی، مذهبی، مرزهای طبیعی و سیاسی نشده و تعامل بین اقوام، مذاهب همیشه در راستای تعامل علمی و فرهنگی تداوم یافته است.

فن تولید کاغذ از چین به دنیای اسلام و از آنجا به دنیای غرب راه یافته است و این بیانگر این است که کتاب زبان مشترک فرهنگ‌ها در راه تعالی و توسعه بوده است و امروزه نیز به اشکال گوناگون این وظیفه را بردوش دارد. اما در مورد کتاب حاضر نکاتی قابل ذکر است که می‌تواند به غنای بیشتر چاپ‌های بعدی این اثر کمک کند:

۱. وجود نمایه در هر کتابی الزامی است که کتاب حاضر فاقد آن می‌باشد.
 ۲. صحافی، صفحه‌آرایی و حتی طرح جلد کتاب از کیفیت قابل قبولی برخوردار است و به صورت سلیس ترجمه شده است که جای تقدیر و سپاس‌گذاری دارد.
 ۳. مقدمه مترجم می‌تواند به تبیین بیشتر مطالب و محتوای کتاب کمک کند.
 ۴. واژه‌نامه فارسی به انگلیسی و انگلیسی به فارسی در پایان کتاب می‌تواند خوانندگان را یاری کند.
 ۵. وجود صفحه‌ عنوان به زبان اصلی می‌تواند به بازیابی اطلاعات کتابشناختی در منابع غیر فارسی کمک کند.
- با همه این موارد، کتاب تاریخ کتاب یک اثر وزین و ارزنده‌ای است که می‌تواند مورد استفاده علاقه‌مندان قرار گیرد. بیش از همه اهتمام سازمان یونسکو در انتشار چنین اثر مهم‌شایان توجه و تقدیر می‌باشد.

● با مفیلد، بریان. آیا کتاب مهم است؟ ترجمه، میترا میرشکارسیاهکل، تهران: نشر کویر، ۱۳۶ صفحه.

آیا کتاب مهم است؟ در واقع کتابی است که مجموعه سخنرانی‌های یک سمینار تحت همین نام می‌باشد، این سمینار توسط گروه کارمندان کتابخانه و روابط تجارت کتابخانه و اتحادیه

ترویج ادبیات یونان در مشرق می‌بشد است که مورد توجه مؤلف قرار گرفته است. این مسأله با اسلام درهم آمیخته و بازگشایی کتابخانه خلیفه مشهور هارون الرشید و پسرش مأمون در بغداد و شکل‌گیری کتابخانه خاندان فاطمی در قاهره را به عنوان نخستین نشانه‌های روابط فرهنگی بین دنیای اسلام و جهان غرب و تولید کاغذ در جهان اسلام را نشانه‌ای از رشد علمی و ادبی این قلمرو تلقی می‌نماید که بعدها از طریق اسپانیا به غرب منتقل شد. مؤلف پس از این بحث کوتاه به پیگیری تکامل تدریجی صنعت کاغذسازی و نسخه‌های خطی در جهان غرب پرداخته و تصاویری از دست‌نوشته‌های قرون مختلف را آورده است. شیوه‌تزیین دست‌نویس‌ها به باری تصاویر مربوطه به شکلی زیبا به تصویر کشیده شده است. شکل‌گیری کتاب، شیوه‌های صحافی، ظهور دانشگاه‌ها و کتابخانه‌های مهم در کشورهای اروپایی و به دنبال آن بحث مجموعه‌های شخصی طبقه متوسط به شکلی نظام‌مند تداوم بخش بحث مربوط به قرون وسطی گردیده و به انحطاط فرهنگ صومعه‌ای پرداخته است. این فصل می‌تواند به بحث‌های مربوط به آسیب‌شناسی فرهنگ و علل شکوفایی یا انحطاط علمی و فرهنگی حتی در عصر حاضر کمک‌شایانی کند. امید که برنامه‌ریزان امور علمی و فرهنگی بتوانند از چنین نوشته‌هایی در راستای پی‌ریزی برنامه‌های آتی بهره‌لازم را بگیرند.

فصل سوم پایان قرون وسطی را مورد توجه قرار می‌دهد. در این فصل می‌توان بحث مربوط به کتاب امروزی را دنبال کرد، زیرا از این عصر به بعد دیگر کتاب‌ها به صورت چاپی بوده و از صنعت چاپ و نشر سخن می‌راند. اختراع چاپ متحرک توسط گوتنبرگ آلمانی و شرح زندگانی این بزرگمرد بحث بعدی فصل سوم است که از آن زمان به بعد چاپ به عنوان یک هنر نیز مورد توجه مؤلف قرار گرفته و کتاب‌هایی که نخستین بار به چاپ رسیده‌اند و به دنبال آن کتاب‌هایی که نخستین بار با تصاویر به چاپ رسیده‌اند و اقوامی که در تزیین کتاب‌ها پیشقدم بودند را معرفی نموده است.

تاریخ کتاب در نوع خود کتابی بی‌نظیر است که در کنار رعایت اختصار، توالی مباحث نیز رعایت شده است. مؤلف از شواهد موجود به خوبی بهره‌جسته است و تصاویر را به عنوان چاشنی مطالب خود قرار داده است. این اثر می‌تواند الگویی برای نویسندگانی باشد که به نگارش تاریخچه یک پدیده می‌پردازند. تصویر یک دست‌نوشته یا

در بین این کتاب‌ها که به نوعی هر کدام مکمل دیگری است کتاب کتابت‌ان را منتشر کنید، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. هم به لحاظ ساختاری و هم به لحاظ محتوایی نسبت به سایر آثار این مجموعه از ارجحیت خاصی برخوردار است و این کتاب را حتی می‌توان الگویی برای نگارش و انتشار کتاب‌های دیگر قرار داد

سال ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۸ ریاست هیأت علمی آزمایشگاه مّلی فیزیک را برعهده داشته است. او مدیر مؤسسه فیلپس و گرت است. کتاب‌هایش عبارت است از: علوم و یک بررسی علمی. او با نشریات مختلف به همکاری می‌پردازد و یکی از گویندگان فعال رادیو و تلویزیون در بسیاری از کشورهاست.

ریچارد کراسمن – عضو مجلس، وی سیاستمدار و وزیر اسبق هیأت دولت بوده است. اخیراً با سمت دبیر دولت در خدمات اجتماعی به کار مشغول است. نویسنده کتاب‌های بسیاری است و آخرین کتاب وی چشم‌انداز درون نام دارد. از سال ۱۹۴۵ عضو مجلس «کانوتی ایست» بوده است و از سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۲ در «نیو استیتسمن» به کار ویراستاری پرداخته است.

سخنرانان این سمینار در مورد وضعیت و جایگاه کتاب در عصر کنونی به ارائه نظرات خود پرداخته و هر کدام از دیدگاه خود سعی در پاسخگویی به این پرسش داشته‌اند که آیا کتاب مهم است. ادینورو کتاب را بخش بزرگی از تمدن محسوب کرد. و ماشین‌های مسحور کننده جدید را مکمل کتاب و لغات چاپی دانسته است نه جانشین آنها، وی معتقد است که کتاب تجربه‌ای است مشترک ما بین خواننده و هر مؤلفی از هر دوره‌ای از تاریخ.

دکتر جورج استینر شدیداً از جایگاه والای کتاب در هر عصری دفاع کرده و در ضمن سخنرانی خود چالش‌های پیش روی آن را نیز متذکر شده است. وی معتقد است که هر چند تغییراتی در شکل و میزان کارکرد کتاب حاصل شده است، اما یک کتاب بزرگ هنوز هم بهترین ضامن هویت ماست. چنین کتابی از طریق سکوت ما را به صورتی منسجم در قبال هستی والاتری مصون می‌دارد. در پایان به این نتیجه رسیده است که کتاب از همیشه مهم‌تر است، اما سؤال واقعی این است: «آیا ما برای کتاب مهم هستیم».

مارشال مک‌لوهان با مرور تاریخچه رسانه‌ها و روند شکل‌گیری آنها معتقد است: از زمان آغاز کار ماشین تحریر و سپس دستگاه تکثیر، طبیعت کتاب دستخوش تغییر زیادی در الگو و مصرف شد. مک‌لوهان آینده کتاب را جامع و بسیط ارزیابی می‌کند. به اعتقاد او پیشرفت‌های حاصله در عرصه رسانه‌های الکترونیکی و فناوری‌های مربوطه این فرصت را پیش می‌آورد که همگان ببینند که کتاب در شرف رسیدن به پیشرفت‌های کلی جدیدی است. پروفیسور آسابریگز نیز با تأیید نظرات دکتر استینر از دیدگاه تاریخی اهمیت کتاب را مورد بررسی قرار داد. و از لزوم توجه به کتاب را مورد اشاره قرار

مّلی کتاب تشکیل شده و افراد صاحب نامی چون اچ.اچ. دوک ادینورو، دکتر جورج اشتاینر، مارشال مک‌لوهان، پروفیسور آسابریگز، آرتور گرت، ریچارد کراسمن به سخنرانی پرداخته‌اند. کتاب حاضر به ویراستاری بریان بامفیلد در قالب یک پیشگفتار، معرفی گروه کارمندان کتابخانه و روابط تجارت کتاب، اتحادیه مّلی کتاب و سخنران و در ادامه متن کامل سخنرانی‌ها شکل گرفته است.

رؤسا و همکاران سمینار مذکور عبارت‌اند از: اچ.آر. اچ. دوک ادینورو (رئیس سمینار: نوبت صبح) پروفیسور آنگوس ویلسن – ویراستار خیرگزاری کلمبیا، عضو مجمع سلطنتی ادبیات (رئیس سمینار: نوبت عصر) همکاران (سخنرانان): پروفیسور مارشال مک‌لوهان – مدیر مرکز فرهنگی و تکنولوژی دانشگاه تورنتو، شخصیت بین‌المللی، متخصص جهانی اهمیت رسانه‌ها در عصر الکترونیک.

کتاب‌های وی: راه شیری گوتنبرگ، شناخت رسانه‌ها، رسانه، پیام است و... دکتر جورج استینر. فوق لیسانس هنر، دکترای فلسفه، عضو مجمع سلطنتی ادبیات. وی در رادس محقق است و قبلاً رئیس مطالعات انگلیسی در دانشگاه چرچیل کمبریج بوده است. او رئیس نقد ادبیات نیویورک است و حدود هشت کتاب به رشته تحریر آورده است که در میان آنها کتاب‌های مرگ تراژدی، تولستوی یا داستایوفسکی و زبان و سکوت برنده جایزه کورتینا اولیس شده‌اند. پروفیسور آسابریگز. فوق لیسانس هنر، لیسانسیه علوم، دکتری ادبیات و دکتری حقوق.

وی از سال ۱۹۷۶ رئیس دانشگاه ساسکس بوده است و در آن دانشگاه به تدریس تاریخ پرداخته و نویسنده بزرگ عصر ویکتوریا، استاد افتخاری بسیاری از دانشگاه‌ها است. کتاب‌های وی شامل: تولد خبرگزاری و جنگ لغات است.

آرتور گرت – فوق لیسانس مطالعات خبری لیسانس علوم، عضو مؤسسه انتشارات، عضو مجمع سلطنتی هنر. وی از سال ۱۹۴۹ تا ۱۹۵۲ مسئولیت اجرایی فستیوال بریتانیا و از

با وجود اینکه تکنیک‌های جدید جای بسیاری از کاربردهای کتاب را گرفته است، ولی کاربرد اصلی کتاب که همان نویسنده‌گی خلاقه است نمی‌تواند از طریق تلویزیون یا سایر رسانه‌ها تحقق پذیرد. وی حتی معتقد است که در بین رسانه‌های مختلف تنها کتاب است که می‌تواند نوع بشر را از خود نابودسازی و خود ویرانی نجات بخشد

۳۶، Anglo-American به صورت آمریکایی انگلو معادل سازی شده است در حالی که شکل صحیح آن انگلو آمریکن می‌باشد و تلفظ نام «فرانسیس بیکن» در چندین جا «باکن» آورده شده است که احتمالاً برای خوانندگان خیلی آشنا نباشد.

• سمدلی، کریستین اس.
کتابتان را منتشر کنید، ترجمه
میترا میرشکار سیاهکل،
تهران: نشر کویر، ۱۳۸۲، ۲۳۱
صفحه.

کتاب حاضر از یک توصیف کوتاه، یک خلاصه، ده فصل و پنج ضمیمه تشکیل شده است و در پایان سخنی درباره مؤلفان آمده است. سرفصل‌ها عبارت انداز:

- فصل اول: حرفه نشر
 - فصل دوم: پس می‌خواهید یک کتاب بنویسید
 - فصل سوم: یافتن ناشر مناسب
 - فصل چهارم: آماده‌سازی تصویر دلنشین از کتاب
 - فصل پنجم: فرایند بازاریابی
 - فصل ششم: قرارداد نشر
 - فصل هفتم: چگونه از ویراستاران بیشتری بهره‌ر ببرید
 - فصل هشتم: فرایند تولید
 - فصل نهم: بازاریابی
 - فصل دهم: مشکلات معمول و راه حل آنها
- پس از مقدمه ناشر که بر اهمیت کتاب در تثبیت ماندگاری دانش و فرهنگ و لزوم نگاه حرفه‌ای به کتاب پرداخته است، در ادامه، مقدمه مؤلف ضمن آماده‌سازی ذهن خواننده نسبت به نوشتن کتاب و ارائه آن به ناشر جهت چاپ و نشر به توصیف ویژگی‌ها و اهداف کتاب حاضر می‌پردازد.
- به گفته مؤلف کتاب حاضر فرایند انتشار کتاب‌های «تخصصی - علمی» را مورد توجه قرار می‌دهد. در قالب یک خلاصه بر مقدمه، نویسنده کتاب اطمینان می‌دهد که: ما این کتاب را به رشته تحریر درآورده‌ایم تا شما را با دنیای درونی نشر، فعالیت‌های ناشران و ویراستاران و طرز تفکرشان آشنا کنیم. با خواندن این کتاب و دنبال

می‌دهد و مسائل و مشکلات موجود بر سر راه ایفای نقش کتاب در کشورهای در حال رشد را نیز به بحث می‌گذارد، ولی معتقد است که ظهور رسانه‌های مختلف، میزان تأثیر کتاب به عنوان تنها رسانه اجتماعی یا علمی را دچار دگرگونی کرده است.

آرتور گرت کتاب را به عنوان یک منبع اطلاعاتی در نظر گرفته و لزوم همگام شدن این منبع با نیازهای روز را مورد تأکید قرار داده است. در عین حال مزایای کتاب را نیز بر شمرده است. آرتور گرت کتاب آینده را به شکل ترمینال‌های رایانه‌ای مناسب می‌داند تا شکل امروزی و دیروزی آن.

ریچارد کراسمن بحث اهمیت کتاب را با احتیاط بیشتری دنبال می‌کند. وی معتقد است که کتاب همیشه طرفدارانی خواهد داشت، اما این طرفداران اکثریت خواهند بود. وی هم چنین معتقد است با وجود اینکه تکنیک‌های جدید جای بسیاری از کاربردهای کتاب را گرفته است، ولی کاربرد اصلی کتاب که همان نویسنده‌گی خلاقه است نمی‌تواند از طریق تلویزیون یا سایر رسانه‌ها تحقق پذیرد. وی حتی معتقد است که در بین رسانه‌های مختلف تنها کتاب است که می‌تواند نوع بشر را از خود نابودسازی و خود ویرانی نجات بخشد.

کتاب حاضر بحث بسیار مهم و حیاتی را در مورد کتاب و اهمیت آن به میان کشیده است و از همه سخنرانی‌های ارائه شده چنین برمی‌آید که «کتاب» هنوز هم مهم است و مهم باقی خواهد ماند این کتاب می‌تواند به عنوان الگویی برای بحث و بررسی مسائل فرهنگی و مطرح کردن آنها در جمع متخصصان سطوح بالا مورد استفاده قرار گیرد. بررسی عمقی یک مسأله و ارائه نتایج آن به جامعه در قالب گزارش جلسات می‌تواند در روشنگری و اعتلای آگاهی افراد جامعه نقش تعیین کننده‌ای ایفا نماید. مطالعه نظرات بزرگانی که در این کتاب آمده است حاوی نکات آموزنده فراوانی است که نصیب خوانندگان آن می‌شود. در مورد ساختار ظاهری و ترجمه کتاب مواردی قابل ذکر است:

۱. این کتاب نیز فاقد نمایه و واژه‌نامه انگلیسی و فارسی است.
۲. مقدمه مترجم وجود ندارد.
۳. از لحاظ حرفه‌جینی و صفحه‌آرایی و صحافی در سطح قابل قبولی قرار دارد.
۴. با توجه به عدم آشنایی مترجم با برخی اصطلاحات معادل‌گذاری‌ها بعضاً مناسب نمی‌باشد به عنوان نمونه در صفحه

آیا کتاب مهم است؟ در واقع کتابی است که مجموعه سخنرانی‌های یک سمینار تحت همین نام می‌باشد

چگونگی فرایند بازبینی را بررسی کرده و به لزوم ارتباط بین نویسندگان و ویراستار در فرایند بازبینی تأکید می‌کند.

فصل ششم به صورت ویژه قرارداد نشر را به کنکاش گذاشته است. خطوط کلی مذاکرات در قراردادها آورده شده است. از جمله:

۱. قرارداد چنان طراحی می‌شود که بدترین شکل یک واقعه پیش‌بینی نشده را در برمی‌گیرد.
۲. قرارداد از جانب ناشر تنظیم می‌گردد.
۳. از سؤال کردن هراسی نداشته باشید.
۴. برخی از قسمت‌های قرارداد قابل مذاکره‌اند و برخی دیگر نیستند.

بخش‌های مختلف یک قرارداد نشر در ادامه همین فصل آورده شده و توضیح داده شده است. نویسندگان در اینجا نیز به لزوم تماس با ویراستار در مورد مفاد قرارداد تأکید می‌نمایند.

با توجه به اهمیتی که در جای این کتاب به ویراستار قائل شده است فصل هفتم به صورت ویژه به چگونگی بهره‌گیری بیشتر از ویراستاران اختصاص یافته است. انتظار از ویراستاران، شیوه ملاقات با ویراستاران، وظایف نویسندگان در قبال آنها در قسمت‌های بعدی این فصل بررسی شده است.

فصل هشتم فرایند تولید کتاب را بررسی می‌کند نکات ریز مربوط به مراحل مختلف تولید کتاب از ارائه دست نوشته به ناشر تا صحافی و غیره در این فصل بررسی شده و رهنمودهایی ارائه می‌گردد.

جدول مربوط به آنچه که در این فصل مطرح می‌شود، برگویابی مطالب می‌افزاید. ریزبینی و دقت نویسنده در تنظیم این فصل قابل تقدیر است، تقریباً هیچ نکته‌ای از دیدگان مؤلف پنهان نمانده است. از تهیه یادداشت اولیه و ارائه آن به ناشر تا خارج شدن کتاب از چاپخانه همه اتفاقات ممکن را نیز پیش‌بینی کرده و راه‌حل‌هایی ارائه داده است.

فصل نهم بازاریابی و مسائل مربوط به آن را تبیین می‌کند. ناشران چگونه کتاب‌ها را به بازار عرضه می‌کنند، چه اصولی را بایستی در بازاریابی مورد توجه قرار داد، کاتالوگ‌ها بایستی چگونه طراحی شوند، چه راه‌هایی برای تبلیغات وجود دارد و نمایندگان فروش چگونه عمل می‌کنند همه راه‌های ممکن برای بازاریابی در این فصل ارائه شده است. لزوم ارتباط نویسندگان با کارکنان بخش بازاریابی در مورد آموزش آنان در خصوص ویژگی‌های کتاب از جمله بحث‌های جالبی است که مؤلف در همین فصل آورده است. مؤلف این فصل را

کردن توصیه‌های ما قادر خواهید بود به همکارانتان که با افتخار به کتاب‌های منتشر شده خود در کتابفروشی دانشگاه اشاره می‌کنند، ملحق شوید.

فصل اول کتاب به صورت اجمالی به حرفه نشر پرداخته و انواع ناشران از جمله ناشران کتاب‌های تجاری، ناشران کتاب‌های درسی و ناشران کتاب‌های پژوهشی - تخصصی را توضیح می‌دهد. اقتصاد کتاب پژوهشی مبحثی است که به جنبه‌های اقتصادی کار نشر می‌پردازد. در این راستا تخفیف‌ها، حق التألیف، هزینه‌های تولید و نظیر آن مورد توجه قرار گرفته است. یک خلاصه مختصر پایان بخش مطالب فصل اول می‌باشد.

فصل دوم کتاب با بیان دلایل تمایل یک نویسنده به تألیف کتاب شروع می‌شود. تمرکز بر روی موضوع مناسب، ویژگی یک کتاب مناسب برای نشر به عنوان مطالب بعدی آورده شده است. امکان تبدیل پایان‌نامه‌های دانشجویی به کتاب، تألیف کتاب‌های گردآوری و اقتباسی و ویژگی این نوع کتاب‌ها مباحث بعدی این فصل را تشکیل می‌دهد.

فصل سوم یافتن ناشر مناسب را به بحث و بررسی گذاشته است. این مبحث با بررسی انتخاب یک موضوع، طراحی یک استراتژی تحقیق و شیوه‌های بررسی و پیدا کردن یک ناشر مناسب ادامه پیدا می‌کند و در این زمینه سؤالاتی را مطرح می‌نماید. در پایان به لزوم تماس با ویراستار برای انتشار یک کتاب اشاره کرده و به تحقیقاتی در خصوص سودمندی چنین تماسی اشاره کرده است.

فصل چهارم تصویرسازی محتوای کتاب برای ناشر را مورد توجه قرار می‌دهد. در بیشتر مواقع ناشران به دنبال کسب اطلاعات ذیل هستند:

۱. تصویر ذهنی
 ۲. تصور از خوانندگان کتاب
 ۳. قدرت رقابت کتاب با کتاب‌های مشابه
 ۴. مشخصات نویسنده
 ۵. مشخصات فنی کتاب
 ۶. رئوس مطالب و سبک نگارش
- هر کدام از موارد بالا به صورت مفصل شرح داده شده است.
- فصل پنجم به بررسی فرایند بازبینی می‌پردازد. فرایند بازبینی به ویراستار کمک می‌کند تا در مورد ارزش و بازاریابی کتاب پیشنهادهای تصمیمی آگاهانه گرفته شود. در این فصل نویسنده اهمیت،

ترجمه شده، بایستی دارای صفحه عنوان به زبان اصلی باشد تا مشخصات کتاب اصلی آورده شود.

این کتاب از لحاظ محتوایی بسیار قابل قبول است و می تواند به نویسندگان، ناشران و ویراستاران کمک شایانی کند و هر نویسنده، ناشر، ویراستار و حتی توزیع کننده کتاب می تواند این کتاب را مفید تشخیص دهد.

در مورد چاپ فارسی کتاب حاضر نکاتی قابل ذکر است که می تواند به اعتلای کیفی چاپ های بعدی بیفزاید:

۱. نمایه و واژه نامه آورده نشده است.
۲. مقدمه مترجم می توانست اهداف ترجمه را بیش از پیش آشکار سازد که فاقد آن است.

۳. صفحه عنوان به زبان اصلی آورده نشده است. علاوه بر آن تنها نام یکی از نویسندگان آورده شده است و حتی به عبارت «و دیگران» یا «و همکاران» نیز اشاره ای نشده است.

۴. ارجاعات درون متنی آورده نشده است و علاوه بر آن مترجم محترم فهرست منابع و مآخذ را نیز ترجمه کرده است. این در حالی است که فهرست منابع و مآخذ ترجمه پذیر نیست و بایستی به زبان اصلی باشد تا بتوان به آنها مراجعه و از پایگاه های اطلاعاتی آنها را بازیابی کرد. این کار احتمالاً تنها در مورد این کتاب انجام شده است و سابقه ای در آثار دیگر ندارد.

با وجود این، کتاب از ارزش بالایی برخوردار است. چراکه نتیجه تبادل آراء و افکار چندین نویسنده است و از مطالعه متن و محتوا چنین برمی آید که تلاش فراوانی برای پر بار ساختن اثر حاضر صورت گرفته است.

● مندل، جودی. ویراستاران با نویسندگان سخن می گویند، ترجمه مجید نکو دوست، تهران: نشر کویر، ۱۳۸۲.

کتاب ویراستاران با نویسندگان سخن می گویند مجموعه ای از ۴۳ گفت و گو در مورد انواع مختلف کتاب ها با ویراستاران شرکت های انتشاراتی مختلف و دست اندرکاران آنها است که در دو بخش کتاب های عمومی و

چنین به پایان می رساند: بعد از این همه کار و تلاش بر روی دست نوشته خود، چرا نباید زمانی را برای اطمینان از فروش آن صرف کنید. ممکن است ثروتمند نشوید، ولی کتابتان توسط گروه کثیری از کسانی که آن را برای شان تألیف کرده اید، خوانده می شود و چه دلیلی بالاتر از این که بدانید تحقیق و ایده های تان در همه جا منتشر و احتمالاً باعث پیشرفت رشته شما شده است؟

فصل پایانی کتاب مشکلات معمول و راه حل آنها را بیان می کند. در این فصل ۲۰ نمونه از مشکلات معمول را آورده و راه حل های ممکن را ارائه نموده است. مشکلات مربوط به یافتن ناشر مناسب، مذاکرات قراردادهای تا مسائل مربوط به نگارش دست نوشته ها و اخذ حق التألیف را در بر می گیرد.

می توان گفت که مشکلات احتمالی مربوط به آنچه که در فصول گذشته گفته شد، در این فصل آورده شده است.

در ضمیمه ها، نمونه ای از نامه ها، خلاصه گزار مانی از فصل های ده گانه کتاب حاضر و نتیجه گیری کلی آورده شده است. توضیح مختصر در مورد نویسنده و ویراستار کتاب پایان بخش مطالب می باشد.

کتاب حاضر دارای چند ویژگی برجسته است و از کتب دیگر متمایز می باشد:

۱. سبک نگارش روان و مخاطب پسندی دارد و به زبان بسیار ساده ای نگاشته شده و مترجم نیز به صورت سلیس آن را ترجمه کرده است.

۲. فصول از نظم منطقی در سطح بسیار بالا پیروی می کند و گام به گام خواننده را به سوی مقصد نهایی رهنمون می شود.

۳. اهداف کتاب در قالب مقدمه مؤلفان بیان شده است. علاوه بر آن خلاصه هر فصل نمای کلی آن فصل را پیش روی خواننده قرار می دهد و حتی در ضمیمه کتاب نیز خلاصه ای از تمام فصول آورده شده است.

۴. در قالب ضمایم دیگر نمونه هایی برای عینیت بیشتر در زمینه مباحث مطرح شده، آمده است.

۵. علی رغم اینکه مقدمه ناشر، فهرست پیش از انتشار و حتی صفحه عنوان کتاب نشان نمی دهد در تألیف این کتاب از شش نویسنده بهره گرفته شده است. بنابراین به غنای محتوای کتاب افزوده شده است. همان گونه که کتاب های پیشین اشاره شد، هر کتاب

- کتاب‌های ویژه تدوین شده است. بخش اول بیشتر مباحث عمومی کار نشر را دربرمی‌گیرد. بخش دوم به صورت ویژه به انواع کتاب‌ها می‌پردازد. فهرست مندرجات کتاب عبارت است از:
- بخش اول (کتاب‌های عمومی)
۱. زبان ویژه انتشارات
 ۲. قراردادها، تضمین‌ها، جبران خسارات، گزینه‌ها، حق نگارش‌ها، حقوق فرعی، حقوق سینمایی و تلویزیونی و دیگر مسائل
 ۳. کتاب‌های «پرتلیغات» و با مفاهیم عالی، ایجاد کتاب‌های بسیار پرفروش، جنبه‌های قدردانی نشده، وارد کردن کتاب در فهرست پرفروش‌ترین‌ها
 ۴. داستان‌های تخیلی موفق و دیگر چشم‌اندازهای نشر
 ۵. نشر: اکنون و آینده
 ۶. رسانه‌های تازه و نشر کتاب
 ۷. کسانی که ویراستار خوانده می‌شوند که هستند؟
 - کار ویراستاران چیست؟ ویراستاران برای انجام آن چه می‌کنند چگونه آموزش می‌بینند؟ تصمیم نهایی را چه کسانی می‌گیرند؟ قدرت کارگزاران نشر تا کجاست؟ و مطالبی دیگر
 ۸. روابط ربه و گسترش ویراستار – نویسنده
 - ۹ – ۱۰. رابطه ویراستار-کارگزار
 - رابطه نویسنده – کارگزار
 - نظری دیگر
 ۱۱. نامه‌های پرس و جو، پیشنهاده‌ها، دست نوشته‌ها
 - آنچه ویراستاران می‌خواهند و آنچه نمی‌خواهند
 - داستان‌های تخیلی و غیر تخیلی
 ۱۲. شیوه رفتار میان نویسنده و ویراستار
 ۱۳. پس از چاپ کتاب چه انتظاری باید داشت؟
 - تبلیغات، معرفی کتاب، امضای نسخه‌ها، کار با رسانه‌ها و ...
 ۱۴. کتاب‌هایی با موضوع فیلم‌های سینمایی
 ۱۵. کتاب‌سازان: دیدگاه ویراستار
 ۱۶. کتاب‌سازان: آنچه آنها برای نویسندگان و ویراستاران انجام می‌دهند
 ۱۷. بنگاه انتشاراتی کوچک
 ۱۸. انتشارات میان اندازه (متوسط)
 ۱۹. بنگاه‌های نشر بسیار بزرگ
 ۲۰. انتشارات دانشگاهی
۲۱. نشر در کانادا
- بخش دوم (کتاب‌های ویژه)
۲۲. کتاب‌های هنری و مصور
 ۲۳. کتاب به عنوان اثر هنری
 ۲۴. ریختارهای نوآورانه
 ۲۵. کتاب‌های ویژه سفر
 ۲۶. کتاب‌های خودآموز
 ۲۷. کتاب‌های (سرگرمی‌ها و ورزش‌های) فضای باز
 ۲۸. کتاب‌های زیست محیطی
 ۲۹. کتاب‌های دینی
 - کتاب‌ها و منابع‌هایی که همگان به آنها دلبستگی دارند
 ۳۰. کتاب‌های آشپزی
 ۳۱. کتاب‌های خنده‌آور
 ۳۲. کتاب‌های رایانه‌ای
 ۳۳. کتاب‌های مرجع
 ۳۴. کتاب‌های دانشگاهی
 ۳۵. کتاب‌های مرجع و آمادگی برای آزمون
 ۳۶. کتاب‌های آموزش و آمادگی برای آزمون و دیگر کتاب‌ها
 ۳۷. کتاب‌های کار و تجارت
 ۳۸. کتاب‌های غیر داستانی و جنایات واقعی
 ۳۹. داستان‌های معماگونه جنایی بی‌رنگ غلیظ‌تری می‌شوند. اما چه‌گونه؟
 ۴۰. داستان‌های تخیلی علمی و خیال پردازانه
 ۴۱. کتاب‌های عشقی ویژه بزرگسالان
 ۴۲. داستان‌های تخیلی عاشقانه ویژه زنان
 ۴۳. کتاب‌های کودکان و نوجوانان
 - ***
- این کتاب به مثابه آینه‌ای تمام‌نما مسائل ویراستاری مربوط به انواع کتاب‌ها را با ویراستاران سرشناس مؤسسات انتشاراتی بزرگ و تخصصی مطرح و سوالات ممکن را عنوان کرده و پاسخ آن متخصصان را منعکس نموده است. این کتاب از دو زاویه بسیار با اهمیت می‌باشد.
- الف – زاویه اول، اینکه پرداخت تخصصی و نظرخواهی از صاحب نظران تا چه اندازه مفید است و چگونه می‌توان از تجربیات چندین ساله دیگران به صورت رایگان استفاده کرد و چگونه می‌توان

کتاب دوم، تاریخ کتاب، در قالب سه دوره عصر عتیق، قرون وسطی و پایان قرون وسطی تاریخ خط، کاغذ، چاپ و کتاب را روشن می‌سازد و نقش اقوام مختلف در رشد این پدیده را تبیین می‌نماید. کتاب سوم، آیا کتاب مهم است، با استفاده از نظرات صاحب نظران و شخصیت‌های علمی ممتاز بر این نکته تأکید دارد که هنوز هم کتاب از اهمیت بالایی برخوردار است و نمی‌توان آن را نادیده گرفت، بلکه بایستی به برنامه‌ریزی بهتر برای اعتلای جایگاه آن فکر کرد.

کتاب چهارم، کتابتان را منتشر کنید، راهنمای بسیار خوبی است که طبق یک برنامه‌ریزی دقیق مراحل مختلف انتشار یک کتاب را از تهیه دست‌نوشته تا بازاریابی را همراه با ظرایف آن ارائه می‌دهد و با جرأت می‌توان گفت که در این زمینه بهترین اثر می‌تواند باشد و نگارنده‌سطور، این کتاب را به همه افرادی که دستی در کار نشر، کتاب و نگارش دارند توصیه می‌کند.

کتاب پنجم، ویراستاران با نویسندگان سخن می‌گویند، مجموعه‌ای از علم و دانش ۴۳ ویراستار و دست‌اندرکار نشر است که در زمینه کتاب‌های مختلف به بحث و گفت‌وگو پرداخته‌اند. این کتاب نیز از ارزش بسیار بالایی برخوردار است و می‌تواند راهنمای خوبی برای علاقه‌مندان این حوزه باشد.

علاوه بر مسائل ساختاری که در چاپ این مجموعه در بررسی و نقد تک تک کتاب‌ها اشاره شد از جمله نبود نمایه، واژه‌نامه، مقدمه مترجمان و برخی مسائل دیگر، مشکل بارزی در انتشار و چاپ این مجموعه وجود ندارد و چاپ‌های بعدی با رعایت موارد ذکر شده می‌تواند پربارتر و مثمرتر واقع شود.

به نظر می‌رسد که در بین این کتاب‌ها که به نوعی هرکدام مکمل دیگری است کتاب کتابتان را منتشر کنید، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. هم به لحاظ ساختاری و هم به لحاظ محتوایی نسبت به سایر آثار این مجموعه از ارجحیت خاصی برخوردار است و این کتاب را حتی می‌توان الگویی برای نگارش و انتشار کتاب‌های دیگر قرار داد، زیرا از نظم بسیار بالایی بهره‌جسته و چندین نویسنده همکاری کرده و در نهایت مهم‌تر از همه یک اثر منسجم و یکدستی را ارائه داده‌اند.

در پایان با تشکر از ناشر محترم و دست‌اندرکاران نشر این مجموعه، مطالعه این کتاب‌ها به علاقه‌مندان و افرادی که پیش‌تر اسم برده شد، توصیه می‌شود.

داشته‌های ۴۳ متخصص را به صورت رایگان در اختیار خواننده‌ای قرار داد که صرفاً قیمت کتاب را پرداخته است نه بیشتر. امید که چنین کارهایی در داخل کشور نیز انجام شود تا متخصصان بتوانند ایده‌ها و افکار خود را به طرفداران و علاقه‌مندان خود منتقل کنند.

ب- زاویه دوم، اینکه تا چه اندازه می‌توان تخصصی عمل کرد. در هر حرفه‌ای چه نکات ریز بسیاری وجود دارد که قابل طرح و بررسی می‌باشد. اینجا دیگر از کلی‌گویی خبری نیست. همه وارد جزئیات شده‌اند و نظرات تخصصی خود را در مورد مسائل بسیار جزئی و دقیق ارائه می‌دهند که می‌تواند درس خوبی برای برنامه‌ریزان صنعت نشر در درجه اول و تمامی برنامه‌ریزان در درجه دوم باشد. امید که علاوه بر اینکه از مطالب چنین کتاب‌هایی بهره بگیریم. درس‌های آموختنی را نیز مدنظر قرار دهیم.

نقد مقایسه‌ای

در مورد این مجموعه پنج جلدی قبل از اینکه اسمی از عناوین آنها به میان بیاوریم. این کتاب‌ها به صورت دقیق و هماهنگ شده منتشر شده‌اند که مطالب یکدیگر را تکمیل می‌کنند و نشر کویر با حمایت و همکاری مرکز تحقیقات و مطالعات فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توانسته است این موضوع را تشخیص داده و اقدام به نشر آنها نماید. می‌توان گفت که انتشار این مجموعه توانسته است امکان بالقوه‌ای را فراهم آورد که خوانندگان و علاقه‌مندان به صنعت نشر و انتشار کتاب بتوانند از طریق آنها دید جامع و پیشرفته‌ای در مورد کتاب، کتابت، تاریخچه کتاب، اهمیت کتاب، شیوه انتشار کتاب و نقش ویراستاران در افزایش کیفیت آن و حتی دیدگاه‌های ویراستاران در مورد انواع کتاب‌ها به دست آورند. این کتاب‌ها می‌تواند برای افراد زیر مفید واقع شود:

۱. ناشران
 ۲. نویسندگان
 ۳. دانشجویان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی
 ۴. علاقه‌مندان به کتاب و کتابت
 ۵. برنامه‌ریزان مسائل توسعه علمی و فرهنگی
- کتاب اول، درباره کتاب زمینه فکری لازم برای شناخت وضعیت فعلی مردم جهان از لحاظ دسترسی به کتاب و مسائل و مشکلات موجود در پیش روی آنها و برنامه‌های بین‌المللی برای رفع این مشکلات بحث می‌کند.